

PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	02.02.2024, Tallinn
Koostaja ametinimetus ja nimi:	ringkonnaprokurör Ilona Litvinova
Ametiasutuse nimi:	Põhja Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	23231752756
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	Xxxxxx Xxxxxxx (xxxxxxxxxxxxx)
Kuriteo toimepanemise aeg:	11.07.2023

Põhja Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 23231752756, mille esemeks on Xxxxxx Xxxxxxx poolne ettevaatamatusel liiklusnõuete rikkumine, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus.

Kriminaalmenetluse käigus esitati Xxxxxx Xxxxxxxle KarS § 423 lg 1 järgi kahtlustus, mille sisu on järgmine.

11.07.2023 kella 13:05 paiku juhtis Xxxxxx Xxxxxxx Harju maakonnas Saku vallas Tammemäe külas Xxxxxxx tee xxx juures mootorsõidukit Scania P124 reg-nr XXXXXX, ning liikudes Xxxxxxx tee 146 poolt Männiku tee suunas ja sooritades parempööret Männiku teele, sõitis ristmikule välja, laskmata liiklusmärgi „Anna teed“ mõjualalt läbi sõidueesõigusega paralleelselt Männiku teega külgneval jalgratta- ja jalgteel liikuvat jalgratast Proxima XXXXX, mida juhtis Xxxxxx Xxxxxxx (xxxxxxxxxxxxx), kes liikus Saku poolt Tallinna suunas ehk juhi suhtes paremalt vasakule. Jalgrattur Xxxxxx Xxxxxxx sai kokkupõrke tagajärjel tervisekahjustused, mille ravi on kestusega üle nelja kuu.

Eespool kirjeldatud tegevusega rikkus Xxxxxx Xxxxxxx ettevaatamatusel järgmisi liiklusseaduse (edaspidi ka LS) sätteid:

- LS § 14 lg 2, mille kohaselt peab iga liikleja, liikluse korraldaja ja muu isik järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist;
- LS § 16 lg 1, mille kohaselt peab liikleja olema viisakas ja arvestama teiste liiklejatega ning oma käitumises hoiduma kõigest, mis võib takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda;
- LS § 17 lg 1, mille kohaselt peab liikleja tee andmisel juhinduma liikluskorraldusvahendite nõuetest ja reguleerija märguannetest. Majandus- ja kommunikatsiooniministri määruse nr 12 (vastu võetud 22.02.2011) „Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele“ § 7 p 3 kohaselt eesõigusmärk 221 „Anna teed“ kohustab juhti andma teed lõikuval teel;

- d) LS § 56 lg 1, mille kohaselt peab juht ristmikule lähenedes olema eriti tähelepanelik ja arvestama ristmiku liiklusoludega. Juht peab sõitma sellise kiirusega, et tal on vajaduse korral võimalik sõiduk seisma jätta ja anda teed eesõigust omavale liiklejale.

Seega pani XXXXXXX XXXXXXX toime mootorsõiduki juhi poolt liiklusnõuete rikkumise ettevaatamatusest, millega on inimesele tekitatud raske tervisekahjustus, s.o KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega, jõudis seisukohale, et kahtlustatava suhtes on võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel, kuna tema süü KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises ei ole suur ning kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

KrMS § 202 lg 1 sätestab, et kui kriminaalmenetluse ese on teise astme kuritegu ja selles kahtlustatava või süüdistatava isiku süü ei ole suur ning ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja tasunud kriminaalmenetluse kulud või on võtnud endale kohustuse tasuda kulud ning kui kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi, võib prokuratuur kahtlustatava või süüdistatava nõusolekul taotleda, et kohus kriminaalmenetluse lõpetaks. Sama paragrahvi lõike 7 kohaselt, kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale ette heidetud tegu on kohtueelse menetluse käigus kogutud tõenditega leidnud täielikku tõendamist, on õigesti kvalifitseeritud ning kahtlustatav on selle toimepanemises süüdi.

Samas on prokuröri hinnangul kriminaalasjas ilmnenu asjaolud, millest tulenevalt ei ole kahtlustatava süü suur ja avalik menetlushuvi tema karistamiseks puudub.

Kahtlustatavale inkrimineeritud kuritegu on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära. Käsitletava paragrahvi sanktsioon näeb ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Sellised suhteliselt madalad karistumäärad näitavad, et antud juhul on tegemist seadusandja silmis kergemaliigilise kuriteoga ning seega on väiksem ka selle kuriteo toime pannud isiku süü. Vaadeldav tegu on toime pandud ettevaatamatusest, mis tähendab, et kahtlustatav ei ole liiklusseaduse nõudeid rikkunud tahtlikult, kuid hoolika käitumise korral oleks ta saanud liiklusõnnetuse ja raske tagajärje saabumise ära hoida. Ettevaatamatu teo ebaõigussisu on võrreldes tahtliku teoga väiksem ning ohtlikkus madalam, mistõttu on väiksem ka selle toime pannud isiku süü.

Kahtlustataval puuduvad XXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX. Pärast juhtunut ei ole XXXXXXXXXXXXXXX suhtes muid XXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXX. XXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXX sisaldab seisuga 25.01.2024 küll XXX XXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXX, ent sellest nähtub, et XXXXXXXXXXXXXXX on asunud temale XXXXXXX XXXXXXX XXXXXXX. Eeltoodu viitab sellele, et kahtlustatav on teinud endale vajalikke järeldusi ning soovib elada seaduskuulekalt. Seega puudub eripreventiivne vajadus kahtlustatavat kriminaalkorras karistada, kuna ei ole põhjust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida uute süütegude toimepanemist tema poolt. Prokuröri hinnangul on karistuse eesmärgid saavutatavad rahalise kohustuse panemisega kriminaalmenetluse lõpetamisel.

17.10.2023 toimunud kahtlustatavana ülekuulamisel xx xxxxxx kahtlustatav temale etteheidetud xxxxxxxx xxxxx ning xxxxxx ütluste xxxxxxxx. Samas, 02.02.2024 kriminaalmenetluse lõpetamise vormistamisel, suheldes prokuröriga vahetult, väljendas kahtlustatav kahetsust selle üle, et kannatanu sai liiklusõnnetuses tõsiselt vigi.

Eespool toodut võib prokuröri hinnangul käsitleda KarS § 57 lg 1 p 3 järgse karistust kergendava asjaoluna, mis vähendab kahtlustatava süüd.

Prokurör leiab, et kahtlustatava kriminaalkorras karistamine ei ole põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Käesoleva kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheseltmõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale.

Kriminaalmenetluse kulud valitud kaitsjale makstud tasu näol on kahtlustatav valmis võtma enda kanda. Samuti on kahtlustatav nõus hüvitama muud kriminaalmenetluse kulud, nimelt isiku kohtuarstliku ekspertiisi maksumuse 84 eurot ning jalgratta Proxima XXXXX teisalduskulu summas 71,28 eurot, s.t menetluskulud kokku summas 155,28 eurot.

Kannatanu on enda ütlustes selgitanud, et ei soovi kahtlustatava kriminaalkorras karistamist ning on avatud temaga läbirääkimiste pidamisele hüvitise osas juhul, kui kindlustus tema nõudeid ei täida. Kahtlustatava ja kannatanu vahel toimusid kompromisslääbirääkimised, mille tulemusena tasus kahtlustatav kannatanule 4 500 eurot hüvitist mittevaralise kahju eest. Kannatanu esitas 24.01.2024 kinnituskirja, milles selgitas, et talle on kuriteoga tekitatud moraalne kahju hüvitatud ning tal puuduvad seonduvalt menetluses oleva kuriteoga kahtlustatava vastu igasugused nõuded ja ka tulevikus tekkivad võimalikud nõuded. Kannatanule on prokuröri poolt selgitatud KrMS § 202 järgse kriminaalmenetluse lõpetamise olemus ning tema on sellest aru saanud ja sellega nõus.

Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest. Seega puudub kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamiseks avalik menetlushuvi.

Juhindudes KrMS §-dest 202 ja 206, prokurör

määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 23231752756 menetlus.
2. **Kohustada Xxxxxx Xxxxxxxd maksma riigituludesse 700 (seitsesada) eurot hiljemalt 02.08.2024.**
3. **Kohustada Xxxxxx Xxxxxxxd hüvitama kriminaalmenetluse kulud, milleks on isiku kohtuarstliku ekspertiisi (ekspertiisiakt nr XXX-XXXXXXX) maksumus 84**

eurot ning jalgratta Proxima XXXXX teisalduskulu summas 71,28 eurot (23.10.2023 kriminaalmenetluse kulude hüvitamise määrus), st menetluskulud kokku summas 155,28 eurot hiljemalt 02.08.2024.

4. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ega muid kriminaalmenetluse tagamise vahendeid ei kohaldata.
5. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid:
 - 2 CD-plaati ja 1 DVD-plaat jätta kriminaalasja materjalide juurde;
 - jalgratas Proxima Xxxx teisaldati 11.07.2023 Xxxxxxxx tee 146, Tallinn juurest politseiparklasse aadressil Rahumäe tee 6/1, Tallinn tagastada omanikule Xxxxx Xxxxxxxxle.
6. Riiklikus sõrmejälgede registris ja riiklikus DNA-registris sisalduvate andmete kustutamine: andmed puuduvad. Andmed, millest KrMS § 206 lõike 2¹ alusel tuleb teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti, puuduvad.
7. Kriminaalmenetluse kulud: kahtlustatava poolt valitud kaitsjale vandeadvokaat Kaimo Rääpole makstud tasu jääb kahtlustatava Xxxxxx Xxxxxxxx kanda; muude menetluskulude hüvitamise otsustus sisaldub käesoleva määruse resolutsiooni punktis 3.
8. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 on käesoleva määruse koopia antud kahtlustatavale Xxxxxx Xxxxxxxxle ja tema kaitsjale vandeadvokaat Kaimo Rääpole allkirja vastu. Ühtlasi saadetakse käesoleva määruse koopia kannatanu Xxxxx Xxxxxxxxle.
9. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul Põhja Ringkonnaprokuratuuris aadressil Lubja tn 4 Tallinn. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
10. KrMS § 207 lõigete 2 ja 3 alusel võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, asukohaga Wismari 7, Tallinn 15188.

Ilona Litvinova
Ringkonnaprokurör

Määruse koopia olen kätte saanud. Olen nõus täitma minule kriminaalmenetluse lõpetamise määrusega pandud kohustusi. Minule on selgitatud, et käesolevas määruses loetletud kohustuste täitmata jätmise korral kuulub kriminaalmenetlus käesolevas kriminaalasjas uuendamisele.

(nimi, allkiri, kuupäev)